

Gratulálunk, REKTOR ÚR!

Mit gondoljunk arról az emberről,
aki papírkoronát tesz a fejére
és azt gondolja
magáról, hogy
ő a király?

Gratulálni jöttem a rektornak ahhoz a gyönyörű méltósághoz, mellyel a Magyar Köztársaság elnöke bízta meg Huszti Pétert, 1994. július elsejével.

– Kinevezték a Színművészeti Főiskola rektorává. Vívódott-e rajta, hogy elfogadja-e a kinevezést?

– Tulajdonképpen nem. Én ugyan egy kicsit másképp képzeltem el az elkövetkezendő három évet, de egyhangúlag döntött a rektori tanács, amikor saját soraiból rektort javasolt. Egyetlen tartózkodás volt, az enyém. Úgy érzem, hogy az a munka, amit a főiskolával kapcsolatban végeztem az elmúlt húsz évben, életem nagyon fontos részévé vált. Az, hogy hét éve vezetem a színházi főtanszakot, nyilvánvalóvá tette számomra és mások számára is, hogy ez meghatározó területe az életemnek, tehát nem mondhatom, hogy váratlanul ért a bizalom.

Amikor húsz évvel ezelőtt Várkonyi Zoltán volt a tanárom, meghívott a főiskolára tanítani, akkor vívódtam. Attól tartottam, hogy egy aktív színész, aki minden este játszik, szerepre készül, aki az emberi titkokat próbálja megfejteni és felvinni a színpadra, vajon nem veszít-e el magából valamit, hogy tudományosan tanulmányozza ezeket a titkokat? És ha most megpróbálnék válaszolni erre, akkor azt kellene mondanom, de

igen, kétségtelenül elveszít valamit. Ez a hivatás óhatatlanul a valamit valamért elvén alapul, legálábbis számomra. Amióta, mint színházi ember részben tanítok, részben vezetem a főtanszakot, bizonyos dolgokról le kell mondanom. Az évi négy főszerepből először három lett, aztán kettő és végül egy. Egyre több televíziós játékot visszaadtam azért, hogy a főiskolán az órám ne kelljen lemondani. Feladtam a rádiózást is, és sohasem szinkronizáltam, mert választani kellett. Az

99 Nem hiszem magamról, hogy Jágó vagy gyilkos, vagy király vagy koldus vagyok, de kétségtelen, hogy minden szerepben óhatatlanul sok mindent elmondok magamról is. 99

utóbbi években és az elkövetkező három évben ez lesz a fő területe működésének.

– *Hogyan tervezi, előbb-utóbb teljesen visszavonul a színészi hivatástól?*

– Azt hiszem, nagyon rosszul tenném, ha visszavonulnék. Részben azért, mert arra is kell gondolnom, hogy bizonyos elszámolással tartozom a közönségnek is, akik 1964 óta, amikor még főiskolásként először léptem fel a Madách Színházban, kísérték végig szeretettel. Úgy érzem, hogy azóta is esemény a közönségnek is, ha új szereppel mutatkozom be. Ezt a kapcsolatot semmiképpen sem szeretném megszakítani. Okosan kell beosztanom, hogy mi az, amit egy- vagy két-évenként eljátszhatok. Most egyébként Kerényi Imre színházi igazgatóm egy érdekes musical bemutatására készül. Molnár Ferenc Vörösmalom című darabját Kocsák Tibor ze-

nésíti meg, amit szilveszterkor mutat be a Madách. Már találkoztam Az ember tragédiájában az ördöggel. Úgy látszik, ennek folyamata lesz. Nagy érdeklődéssel várom, mert mint gondolkodásmód is érdekel.

– *Mi az ön színház-ideálja?*

– Megkeresni a szerepekben és a darabokban azt, hogy mennyi vagyok én ezekben és mit tudok én személyesen hozzátenni egy szerephez, még akkor is, ha az látszólag távol áll tőlem. Nem hiszem magamról, hogy Jágó vagy gyilkos, vagy király vagy koldus vagyok, de kétségtelen, hogy minden szerepben óhatatlanul nagyon sok mindent elmondok magamról is: hogy milyenek vagyunk mi emberek, úgy általában a színpadon és a nézőtéren, hogy milyen hétköznapi gondokkal, keserőségekkel, boldogságokkal vívódunk, hogyan szeretünk, hogy

gyűlölünk, hogyan vagyunk féltékenyek, irigyek, hogy milyen apró és kicsinyes dolgok miatt szakadnak meg barátságok, milyen kicsi dolgot kell tenni ahhoz, hogy

megértsük egymást, hogy beszélni tudjunk egymással, hogy higgyünk egymásnak. Ezek látszólag túl szép szavak, de azt hiszem, hogy ezekre az érzésekre, jelzőkre – ahogy tökéletesedik a társadalom, ahogy egyre több mindent tudunk a világról –, ezekre az emberi gesztusokra egyre nagyobb szükség lesz.

– *Tudjuk, hogy a színpadi összjátékban mennyire fontos a partner. Milyen az a színésznőtípus, aki mellett ön a színpadon férfivá válik?*

– Borzasztóan kevés hősszerelmes szerepet játszottam. Nem bánom, hogy kimaradt az életemből a Rómeó, de azt bánom, ha kimaradna a Velelenci kalmár, vagy a Vihar, mert azt szeretném eljátszani. Viszont a hősszerelmes szerepek teljesen tönkretettek engem. Vannak az életnek olyan részei, amikor a szemérmemet nem tudja legyőzni egy karakter. Itt most nem egy hatalmas Cyrano-orról vagy egy vörös szakállról, netán egy szemüvegről van szó csupán, hanem arról, hogy valakinek a bőrébe bele kell bújni és ebben a bőrben természetesen egy kicsit önmagam is megmutatni. A szerelmet valami olyan furesán magánéleti dolognak érzem, hogy csak nagyon ritkán találkoztam olyan film-

ben nem jelent olyan nagy problémát a kor, mint egy színésznőnél, mégis karakterváltással jár. Önnek kell-e karaktert váltani és hogy éli ezt meg?

– Úgy indult az életem, hogy az első szerepemben egy tökkelütött rendőrt játszottam Tabi László vígjátékában. Fiatal színészpedesztináltan, ezzel a bugyuta rendőrrel törtem be a magyar színházi életbe, és mondhatom, hogy imádtam ezt játszani. Most sajnálom és elnézést kérek a hősszerelmeimtől, de meg kell mondom, hogy az jelentett nekem mindig gondot, ha hősként kellett meghalni a színpadon, szenvedni a máglyán. Feléltenebb boldogsággal járt, ha vígjátékban játszhattam. Ezért nem hiszem, hogy gondot fog okozni nekem karakterszerepet játszani, sőt.

– *Jól érzi magát a saját eddig megélt életében? Ezek a karakterszerepek ugyanis egy kicsit kikapcsolták az élethez, mint ha lehetne az életet más körben, más helyzetben, talán nem férjként, nem rektorként, nem hősként szerepelve élni.*

– Én mindig azt mondtam magamról, hogy igazán nem vagyok színészalkat, és ezt változatlanul fenntartom. Nem igazán tudtam mit kezdeni azzal, hogy az utcán felismertek, hogy szeretnek, hogy népszerű vagyok, hogy nem tudok úgy bemenni egy közértbe, hogy ne szóljanak hozzám. Ez engem zavart, szégyelltem magam. Most már megszoktam, ideje is. Elégedett vagyok a bőrömben, mert az eddig leélt életemben voltak jó dolgok, voltak csodák, voltak nagyon szép dolgok, de elítokolni-, szégyellnivalóm nincs. Egyszerű, hétköznapi ember életét éltem és élem. Az is-

teni adomány a színészet, hogy ezekben a szerepekben, a Hamletben, a Cyrano-ban, a Jágóban, a Petrucióban, a Shaw-darabokban, a Csillag a máglyán és a többiekben úgy viselkedhettem és úgy élhettem, úgy tombolhattam ki magamat, ahogy az életben valójában nem tudtam megcsinálni, és nem is merném. És ez nem olyan egyszerű dolog, mint amikor azt mondják, hogy mit gondolunk arról az emberrel, aki papírkoronát tesz a fejére és azt hiszi, hogy ő a király, már tudniillik, hogy színész. Itt sokkal többről, sokkal izgalmasabb dologról van szó. Mert azáltal, hogy végigéljük ezeket az ajándékokat, részben örömet okoznak a nézőközönségnek. Ugyanakkor nagyon fontos feszítő, néha drámai kérdéseket oldunk meg a színpadon magunkban, azáltal, hogy ezekkel a szerepekkel kapcsolatban megismerjük magunkat, rájövünk arra, hogy mi minden van bennünk. Néha akaratlanul osztunk sebeket és a féltékenység, az irigység kihoz olyan indulatokat is az emberből, amiket tulajdonképpen nem is akarna kiadni magából. Ezek az indulatok később elmúlnak, a feszültségek feloldódnak. Lehet, hogy majdnem hihetetlenül hangzik, de nagyon kevés ember az, akiről azt merném mondani, hogy gyűlölöm, vagy nem állok vele szóba. Se kedvem, se energiám nincs, hogy magamban gyűlöletet cipeljek és ne felejtsek. Bizonyos dolgokat persze nem szeretnék elfelejteni, ami fontos, ami szép volt, ami érdekes, ami drámai volt. De a személyes gyűlöletet, gyűlölködéseket, azokat próbálom kiiktatni magamból.

☞ **Nem igazán tudtam mit kezdeni azzal, hogy az utcán felismertek, hogy szeretnek, hogy népszerű vagyok. Ez engem zavart, szégyelltem magam.** ☞

mel, vagy főleg színpadon, amikor igazán elhittem, hogy itt egy szerelmespárról van szó a színpadon és nemcsak azt látom, hogy milyen szenzációsan jól játszik ez a két színész.

– *Egy férfszínész életé-*